

Zápis z 12. jednání Výboru pro udržitelné municipality

Rady vlády pro udržitelný rozvoj

Datum: 6. prosinec 2016, 13:00 hod

Místo: Úřad vlády ČR, nábřeží E. Beneše 4, Starý tiskový sál

Přítomni: Ivo Bělonohý (STMOÚ), Kateřina Buzková (MZe), Yvonna Gailly (Ekologický institut Veronica), Tomáš Hák (COŽP UK), Petr Holý (Asociace krajů/alternace), Dan Jiránek (SMO), Jan Jiříček (MPSV/alternace), Jiří Krist (NS MAS), František Kubeš (MMR), Pavlína Kulhánková (MPO), Jan Mareš (ÚV), Jiří Markl (Ministerstvo vnitra), Alexandra Molitorisová (Sdružení místních samospráv), Marie Petrová (MŽP), Stanislav Rampas (Spolek pro obnovu venkova), Martin Říha (STUŽ), David Šátek (MF), Petr Švec (NSZM)

Omluveni: Zuzana Drhová (ASZ ÚV), Radek Jiránek (Agentura pro sociální začleňování, ÚV), David Koppitz (MMR), Miroslav Kundraťa (Nadace Partnerství), Pavel Nováček (UPOL), David Sláma (MV), Leo Steiner (SFŽP), Alena Šteflová (WHO)

Hosté: Pavel Šremer (STUŽ), Petr Valenta (MMR)

Program jednání

1. Kontrola zápisu; aktuality; harmonogram celostátních akcí;
2. Plán činnosti Výboru 2017-2018, vyhodnocení období 2015-2016;
3. Stručná informace z RVUR, výborů RVUR a pracovních skupinách VpM:
 - a. informace OUR o strategickém rámci Česká republika 2030 a přípravě implementace;
 - b. informace z RVUR
 - c. informace MŽP a MMR o činnosti PS MA21; PS URROÚ, PS SC - plány 2017;
 - d. informace OUR o důležitých tématech dalších Výborů RVUR.
4. Informace MMR o SRRVS a Metodickém doporučení k řízení kvality v územních samosprávných celcích.
5. Různé.

Přílohy

1. Informace MPO o soutěži Přeměna odpadů na zdroje
2. Prezentace M. Petrové o činnosti PS MA21
3. Prezentace J. Markla o metodických doporučení k řízení kvality
4. Analýza přístupů municipalit k plánování a hodnocení udržitelného rozvoje (MMR)

Úvod

Petr Švec přivítal všechny přítomné, byl schválen program jednání.

K bodu č. 1: Kontrola zápisu; aktuality; harmonogram celostátních akcí

Zápis z minulého jednání byl schválen bez připomínek.

P. Švec pozval přítomné na pravidelnou sekci NSZM ke strategickému řízení a kvalitě (22.02.2017, Novotného lávka). Akce je otevřená a pro všechny zájemce zdarma, tématem bude práce s daty a příklady dobré praxe v této oblasti (více viz [zde](#)).

D. Jiránek informoval o vyhlášení prvního ročníku soutěže MPO o využívání druhotných surovin, uzávěrka je 15.01.2017. **P. Kulhánková** doplnila, že MPO v rámci plnění Politiky druhotných surovin připravilo soutěž *Přeměna odpadů na zdroje*, která je rozčleněna do 5 kategorií (výrobek, komerční stavba, nejlepší projekt veřejné správy, nejlepší studentský projekt, nejlepší dětský projekt – pro ZŠ i zájmová sdružení), informace o soutěži jsou připojeny jako příloha č. 1.

I. Bělonohý avizoval konání dvou akcí STMOÚ. Ve dnech 21.–23.05.2017 se na Třebíčsku uskuteční tradiční celostátní seminář, druhá akce se uskuteční v listopadu v Litomyšli. STMOÚ připravuje dlouhodobý mezinárodní projekt ve spolupráci s aktéry z Belgie, Holandska, Dánska, Slovenska či Lotyšska o mezinárodní spolupráci a předávání dobré praxe, vč. udržitelného rozvoje.

F. Kubeš pozval přítomné na dubnovou konferenci programu LEED OECD, podrobnosti o jejím programu sdělí na příštím jednání. Druhá konference se uskuteční v červnu v rámci předsednictví ČR v Radě Evropy a bude zaměřena na zapojení a spolupráci místních aktérů, vč. příkladů dobré praxe.

Y. Gaillyová upozornila, že 25.03.2017 opět proběhne Hodina Země, symbolická událost na podporu klimatu, do níž se ročně zapojuje na 150 municipalit. Informovala, ČSOP je českým koordinátorem evropské petice na lepší ochranu půdy (více viz [zde](#)).

J. Krist informoval, že po 14 měsících hodnocení strategií CLLD se začínají první z nich realizovat. Výzvy by měly být zaměřeny na udržitelný rozvoj regionů, udržitelná doprava, udržitelné zemědělství a lesnictví. Zhodnoceno je zatím pouze 10 % ze 180 strategií připravených MAS.

P. Holý upozornil na konání konference [Inspirujme se... udržitelností](#) pořádanou agenturou CENIA ve dnech 14.-15.02.2017.

J. Markl potvrdil, že MV počítá s udílením cen kvality ve veřejné správě v roce 2017 a připravuje se rozšířené hodnocení přívětivosti úřadů.

M. Petrová informovala o plánu činnosti PS MA21, který se týká zejména hodnocení dle nové metodiky a auditů kategorie C, a spolupráci se slovenskými kolegy z Trnavy, které má zájem o systém udržitelných města a rozvoj MA21, včetně pilotního vyzkoušení českého systému hodnocení. **P. Šremer** nabídl svou pomoc a využití kontaktů svých kolegů na Slovensku.

J. Mareš pozval přítomné na Fórum pro udržitelný rozvoj, které se uskuteční 20. prosince v Lichtenštejnském paláci, na něj naváže číše vína pro všechny, kteří se podíleli na přípravě strategického rámce *Česká republika 2030* (dále jen ČR 2030).

K bodu č. 2: Plán činnosti Výboru 2017–2018, vyhodnocení období 2015–2016

P. Švec poděkoval všem členkám a členům Výboru za práci odvedenou v roce 2016 a Františku Kubešovi a Marii Petrové jakožto gestorům aktivních pracovních skupin.

J. Mareš představil návrh plánu činnosti Výboru a jeho členů pro roky 2017 a 2018, který má obsahovat i dílčí aktivity členských institucí a organizací pro společné cíle stanovené Výborem. Vyzval všechny členky a členy z těch organizací, kteří ještě dosud nezaslali své vstupy do plánu činnosti, aby tak učinili do 20. prosince 2016. Spolu s plánem činnosti byl předložen i návrh vyhodnocení činnosti Výboru za roky 2015 a 2016, který byl členům rovněž rozeslán.

P. Švec doplnil, že záměry v plánu jsou koncipovány jako dlouhodobá vize, ve spolupráci s tajemníkem Výboru byl plán zjednodušen a je koncipován tak, že část aktivit je společných a část tak, aby se v jednotlivých bodech mohla najít každá členská organizace. Plán činnosti by měl být průběžně (v půlročním taktu) hodnocen a případně i revidován.

J. Krist navrhl do plánu činnosti pro rok 2018 doplnit prezentaci a evaluaci integrovaných nástrojů (CLLD, ITI) a jejich příspěvek k udržitelnému rozvoji obcí a měst.

K bodu č. 3: Stručná informace z RVUR, výborů RVUR a pracovních skupinách VpM

Stručná informace z RVUR

J. Mareš informoval o tom, že k 30. listopadu 2016 byla do meziresortního připomínkového řízení (dále jen MPŘ) vložena ČR 2030, konec MPŘ byl stanoven na 8. leden 2016. Verze, která byla vložena do MPŘ, byla rovněž pro informaci rozeslána členům Výboru. J. Mareš požádal o zaslání případných připomínek k materiálu. V rámci MPŘ na ně nelze reagovat přímo, nicméně je možné je zohlednit v rámci vypořádání jiných připomínek. V druhé polovině února by se mělo uskutečnit jednání RVUR, na němž by měla být schválena konečná verze ČR 2030. Dosud bylo možné do přípravy ČR 2030 možné zasáhnout na šesti kulatých stolech v dubnu a květnu a v průběhu letní elektronické konzultace, draft byl již dvakrát projednán RVUR a dopracován na základě došlých připomínek.

V průběhu roku 2017 by měl být připraven implementační dokument, za tímto účelem byl posílen i projekt OP Z „Systém dlouhodobých priorit udržitelného rozvoje ve státní správě“ o další klíčovou aktivitu. Implementační dokument by dle předběžného záměru měl obsahovat přiřazení konkrétních gestorů k jednotlivým specifickým cílům, vytvoření tzv. stromu opatření a *policy gap analysis* (tj. ujištění toho, daří-li se vybrané specifické cíle naplňovat a pokud ne, co tomu brání) a finální podobu indikátorů k cílům ČR 2030 i kontextu rozvoje ČR. Dále OUR bude hledat cestu, jak vytvořit prostředí pro uplatnění konceptu dobrovolných závazků, které byly diskutovány na dvou veřejných slyšení v listopadu v Praze (01.11.) a Brně (21.11.).

M. Petrová k činnosti RVUR doplnila, že pod Výborem pro vzdělávání k udržitelnému rozvoji je připravován vznik Pracovní skupiny pro environmentální vzdělání, výchovu a osvětu.

M. Říha se dotázal na to, připouštějí-li si tvůrci ČR 2030 možnost, že vzhledem k časovým odkladům s předložením, se může stát, že strategický rámec či jeho implementační plán nebude přijat. **J. Mareš** reagoval s tím, že tvůrci jsou si této možnosti vědomi, nicméně právě delší časový prostor spíše pro zpracování zaručuje kvalitnější diskusi a zapojení více aktérů, kteří mohou strategický rámec podpořit a přispět k jeho kontinuitě napříč volebním cyklem. Probíhá i zvláštní komunikace s politickou sférou. Dosud proběhl seminář k ČR 2030 v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR, na jaro je chystán i v Senátu Parlamentu ČR. Zástupci obou komor budou pozváni i na letošní Fórum pro udržitelný rozvoj.

I. Bělonohý, ačkoliv sdílí obavy svého předřečníka, jde-li o časové posuny, přivítal, že na MPŘ byla vyhrazena tak dlouhá doba. Pozastavil se nad výčtem příležitostí, kdy bylo možné ovlivnit

podobu ČR 2030; informace o nich se pravděpodobně nedostala ke všem relevantním aktérům, kteří by měli zájem se zapojit. Přislíbil zaslat připomínky k ČR 2030 a zapojit se více do přípravy implementačního dokumentu. Překvapilo jej, že se dokument nevěnuje problémům jako je odstraňování administrativní zátěže a nadbytečné regulace. Druhá věc, která jej překvapila, je navržené znění odstavce 427, zejména ve vztahu k návrhu standardizace dostupnosti veřejných služeb. Dle jeho názoru došlo k záměně pojmů „veřejná správa“ a „veřejné služby“: veřejná správa je součástí veřejných služeb. **J. Mareš** reagoval s tím, že efektivitě vládnutí je věnována druhá podkapitola v klíčové oblasti Vládnutí, která klade důraz na soudržnost a vyhodnotitelnost politik a to zejména z hlediska příjemců veřejných služeb (odstavec 616). Jak konkrétně budou specifické cíle týkající se této problematiky uchopeny gestorem, je otevřená záležitost.

J. Krist upozornil, že zmínka o slučování obcí vyvolá pravděpodobně bouři mez starosty malých obcí. **D. Jiránek** upřesnil, že slučování obcí je v dokumentu zmíněno pouze ve vztahu k doporučením OECD a **J. Mareš** doplnil, že slučování obcí není součástí ani strategických, ani specifických cílů.

Y. Gaillová poukázala na nevhodnou formulaci týkající se budov se stabilní celoroční teplotou, hlavní deficit však spatřuje v tom, že se ČR 2030 téměř nevěnuje dekarbonizaci, která je v něm zmíněna pouze na dvou místech.

Informace z PS MA21

M. Petrová informovala o jednáních a činnosti PS MA21, její prezentace je k zápisu připojena jako příloha č. 2. Chrudim obhájila kategorii A, Litoměřice se rovněž posunuly dále a představily akční plán ke zpracování doporučení z minulých hodnocení udržitelného rozvoje měst. Proběhl pilotní audit 11 municipalit v kategorii C financovaný MŽP, celkem přibližně v 50 tématech; neprobíhala kontrola na místě, ale audity s expertní kontrolou. V dubnu 2017 by měla být spuštěna nová databáze MA21, jejímž tvůrcem je CENIA. V rámci projektu NSZM vznikla nová Metodika hodnocení udržitelných měst. Byl představen plán činnosti PS MA21 pro rok 2017 a podána informace o hodnocení politik životního prostředí ze strany OECD; mezi dvě témata pro hloubkovou analýzu byl vybrán i udržitelný rozvoj měst (Praha a Litoměřice). ČR nejdříve vypracuje interní audit, který poté bude hodnocen mezinárodními experty.

P. Kulhánková se dotázala, proč nepřibývají města v kategorii A? **M. Petrov** vysvětlila, že se jedná o obtížnou disciplínu; města v kategorii A musejí dlouhodobě fungovat a vnitřně pracovat průřezově, což je stále pro většinu z nich obtížné. Významnou roli též sehrává aspekt politické podpory.

J. Krist připomněl, že před deseti lety byly zaváděny rozboru udržitelného rozvoje území, do nichž byly tehdy vkládány velké naděje a které by městům a obcím měly pomoci stát se udržitelnějšími. Navrhl tedy, aby na některé z příštích jednání Výboru byli pozváni zástupci Odboru územního plánování MMR, aby poskytl informaci o současném stavu rozborů udržitelného rozvoje území, zástupci měst v kategorii A či B, kteří by referovali o jejich zkušenosti s tímto nástrojem, a praktik, který tyto rozboru vypracovává.

D. Jiránek připomněl, že integrované strategie (ITI, IPRÚ) obsahují požadavky na různé předběžné podmínky, např. pokud města chtějí čerpat v jejich rámci dotace na dopravu, tak musejí mít program čisté mobility, obdobné podmínky se týkají i ostatních oblastí. Doporučil proto hledat synergie mezi jednotlivostmi, činit je součástí integrovaných řešení a takticky střídat potenciál v místech, aniž by to působilo tak náročně jako aktivity měst v kategorii A; méně zkušené municipality rozsah činnosti Chrudimi či Litoměřic může spíše vyděsit než motivovat. Rizikem může být pouze formální plnění těchto požadavků, nicméně dle jeho zkušenosti se zlepšuje porozumění tomu, že nestačí věci řešit pouze formálně, ale využít jejich potenciálu. **P. Švec** reagoval s tím, že udržitelný rozvoj je holistický přístup, který vyžaduje změnu uvažování a mentality. V principu nevyžaduje velké investice, ale spíše umožňuje určit priority pro investování, zhodnotit jejich výsledky a výstupy a zapojit veřejnost do rozhodování. Vzhledem ke

složitosti konceptu udržitelného rozvoje by jeho naplňování neponechával náhodě. To klade na městské a obecní úřady ještě nové nároky a rozumí, že je mnohdy obtížné jim ve stávajících kapacitách dostát.

M. Petrová upozornila, že např. Ministerstvo pro místní rozvoj nemá žádný úkol v Akčním plánu 2017-2018 ke Konceptu podpory MA21 do roku 2020, který se týkal přímo podpory MA21. Ministerstva se vzájemně informují o svých aktivitách, ale stále se jedná o paralelní cesty, které se v určitých městech mohou protnout. Pokud ČR bude chtít podporovat MA21, bude nutné na tom spolupracovat v širším okruhu, zejména s MMR a SMO ČR.

P. Švec poděkoval za náměty vzešlé z diskuse, jimiž se bude dále zabývat PS MA21. Propojení na další nástroje pro udržitelné municipality vnímá jako klíčové, neboť MA21 neřeší zcela vše. Otázka konkrétního propojení je však vždy v rukou vedení municipality. Obce by však měly být motivovány k využívání těchto nástrojů, mezi nimiž je MA21 dnes jediným komplexním a měřitelným nástrojem.

Informace z PS pro Smart Cities

F. Kubeš informoval o 2. jednání PS SC, které se uskutečnilo dne 15.11. Zápis z jednání je dostupný [zde](#). Pracovní skupina se mj. zabývala otázkou definice SC a jejich propojení s MA21. Nástroje by si neměly konkurovat, ale měly se hledat možnosti, kde se mohou doplňovat, tj. např. hledání technologických a procesních řešení v různých oblastech. Hlavními body byly plán práce pro rok 2017, příprava seminářů pro města a metodická činnost k různým tématům (udržitelný urbanismus a stavebnictví, kybernetická bezpečnost, udržitelná doprava). Důležité je umět definovat chytrá města procesně, nikoliv produktově. PS SC se dále chce zabývat otázkou indikátorů, propagace konceptu Smart Cities a spolupracovat na přípravě klíčových dokumentů, které se této oblasti dotýkají (ČR 2030, Akční plán pro rozvoj digitálního trhu, Zásady urbánní politiky). Právě v otázce přípravy nových Zásad urbánní politiky je možné otevřít výše zmíněnou otázku rozvoje MA21. MMR rovněž připravuje čtvrtletní přehled finančních možností pro municipalitu z evropských i národních zdrojů a komunitárních programů. Další jednání PS SC se uskuteční 01.02.2017.

Informace z PS pro udržitelný rozvoj regionů, obcí a území

20. jednání PS proběhlo dne 10.11.2016; zápis a prezentace jsou dostupné [zde](#) a [zde](#). Byl projednán plán činnosti na rok 2017. Pokračovat by mělo informování ze strany MMR v oblasti regionální, urbánní a hození politiky a politiky podpory venkova či o novinkách v územním plánování. Další členové PS by měli informovat o dobré praxi v území či prezentovat strategické rozvojové dokumenty krajů nebo mikroregionů.

K bodu č. 4: Informace MV o SRRVS a Metodickém doporučení k řízení kvality v územních samosprávných celcích

J. Markl informoval o vypracování první evaluační zprávy ke Strategickému rámci rozvoje veřejné správy (dále jen SRRVS, dostupná [zde](#)). Vzhledem ke zpožděnému náběhu operačních programů a návazných projektů byl opožděn i rozjezd evaluační jednotky. Evaluační zpráva detailně rozebírá jednotlivé specifické cíle a v nich realizované aktivity a opatření. Největší pokrok byl zaznamenán u Implementačních plánů č. 1 (modernizace veřejné správy) a 4 (vzdělávání veřejné správy). V rámci Implementačního plánu č. 1 probíhají analýzy snižování administrativní zátěže, analýzy vznikají rovněž pro specifický cíl 1.3 věnovaný rozšíření metod kvality ve veřejné správě – výstupy v podobě analýz a metodiky jsou očekávány v příštím roce. Ve specifickém cíli 1.4 zaměřeném na hodnocení výkonu veřejné správy byla již zpracována analýza a začal se diskutovat první draft návrhu na hodnocení a měření výkonu. Na analýzy vznikající v rámci strategického cíle 2 (Revize a optimalizace výkonu veřejné správy v území) byla vyhlášena výběrová řízení, některé již byly vysoutěženy. Nejsložitější situace v současné době panuje u strategického cíle 3 zaměřeného na

e-government, což je dáno zejména rychlou technologickou inovací. U strategického cíle 4 zaměřeného na profesionalizaci a rozvoj lidských zdrojů ve veřejné správě a implementaci zákona byly vyhotoveny analýzy a jsou vydávána metodická doporučení týkající se implementace zákona o státní službě. Dále informoval, že v létě letošního roku probíhala aktualizace SRRVS, již vláda schválila na svém jednání 05.12.2016. Doplněno bylo vzdělávání samosprávných zaměstnanců, úředníků i volených zástupců, a policistů. Prezentace J. Markla je k zápisu připojena jako příloha č. 3.

P. Švec připomněl důležitost SRRVS pro VpM, neboť zastřešuje několik nástrojů pro udržitelné municipality v podobách metod kvality. Zdůraznil, že prosazení udržitelného rozvoje je úzce spojeno s tím, jak se jej podaří navázat na procesy strategického a procesního řízení. Přivítal, že jsou nyní strategicky chápány a na jejich podporu byly vypsány konkrétní výzvy. V letošním roce bylo na tyto projekty vynaloženo 280 mil. Kč. Tato iniciativa doplňuje ostatní zdroje, např. výzvy MŽP na podporu MA21 a Paktu starostů a primátorů. Na závěr se dotázal, ovlivnila-li nějak aktualizace SRRVS podporu metod kvality (CAF, MA21, benchmarking, CSR, EFQM). Dále se dotázal, plánuje-li MV zveřejnit databázi realizátorů metod kvality na svých webových stránkách.

J. Markl reagoval s tím, že podpora zůstala zachována, vyděleno bylo projektové a procesní řízení. V rámci Rady vlády pro veřejnou správu byly pod jednotlivými řídicími výbory zřízeny ještě pracovní platformy pro jednotlivé specifické cíle v rámci strategického cíle 1. To se týká i strategického cíle 1.3 věnovaného právě metodám kvality ve veřejné správě. Ta bude těmito údaji disponovat, nicméně vzhledem k již zmíněnému systému hodnocení výkonu veřejné správy, jehož součástí bude hodnocení využívání metod kvality ve státní správě i územní samosprávě, hodlá MV sledovat vývoj v této oblasti průběžně.

J. Krist se dotázal, neuvažuje-li se v souvislosti se střednědobou evaluací operačních programů a převisem projektových žádostí ve výzvách 33 a 34 týkající se vzdělávání o realokaci zdrojů z prioritní osy OP Z věnované nezaměstnanosti, jež se dnes jeví jako nadhodnocená. **J. Markl** přislíbil předat dotaz dále v rámci MV.

P. Švec na závěr poděkoval MV za znovuoobnovení Soutěže kvality ve veřejné správě, v jejímž rámci budou udílěna starostům i ocenění spojená právě s nástroji pro udržitelný rozvoj municipalit.

K bodu č. 5: Různé

J. Mareš informoval o záměru požádat Výbor na příštím jednání o spolupráci na přípravě indikátoru 20.1.1 „Existující metodická podpora nástrojům pro udržitelný rozvoj municipalit“ ke specifickému cíli 20.1 „Ústřední státní správa metodicky podporuje a rozvíjí nástroje udržitelného rozvoje municipalit“ a hledat kritéria, jimiž hodnotit podporu nástrojů po udržitelné municipalitě ze strany resortů. Tato činnost by měla být navazovat na představení *Analýzy přístupů municipalit k plánování a hodnocení udržitelného rozvoje*, kterou pro MMR vypracovalo COŽP UK. Analýza byla na místě rozdána a k zápisu je připojena i jako příloha č. 4. **P. Švec** doplnil, že v Analýze nejsou zmíněny všechny relevantní nástroje. Jejich rozsah bude třeba diskutovat a doplnit je o kritéria, která by měla být v nástrojích sledována vůči udržitelnému rozvoji. Na závěr požádal všechny instituce a organizace zastoupené ve Výboru, mohly-li by poskytnout přehledy těchto nástrojů, mají-li je vytvořené pro svou potřebu.

Y. Gailly se dotázala, bude-li SFŽP dále podporovat vstup obcí do Paktu starostů a primátorů.

M. Petrová potvrdila, že výzva v tomto duchu se chystá na leden 2017. Výzva bude opět cílit nejen na Pakt starostů a primátorů, ale i na podporu MA21.

M. Petrová dále informovala o tom, že město Chrudim zadalo šetření o způsobu vzdělávání pro udržitelný rozvoj na základních školách.

ÚKOLY

- 1) Zaslát tajemníkovi výboru J. Marešovi přehledy nástrojů vypracované členskými institucemi a organizacemi
- 2) Sdílet analýzy jednotlivých asociací, zaslat je tajemníkovi výboru J. Marešovi

Datum příštího zasedání výboru bylo stanoveno na úterý 14. února 2017 od 13:00 hod. na Úřadu vlády.

Počet stran zápisu: 7

Počet příloh: 4

Zápis zhotovil: Jan Mareš

Ověřil: Petr Švec